

Posudek diplomové práce

Romana Gajdošová: Benjamin Disraeli a britská imperiální politika.

Praha 2013, 124 stran.

Autorka se ve své práci rozhodla prezentovat a zhodnotit vliv Benjamina Disraeliho, prvního hraběte z Beaconsfieldu (1804–1881) a prvního britského premiéra židovského původu (premiérem 1868, 1874–1880), na prosazování britské imperiální politiky. Disraeli byl již od roku 1852 členem různých kabinetů, patřil k budovatelům moderní Konzervativní strany a rozhodným stoupencům imperiální ideje. Jistě nelze ponechat stranou skutečnost, že Disraeli byl ve své době známým a uznávaným spisovatelem, je autorem mnoha literárních děl, včetně několikasvazkových románů.

Text je rozčleněn do čtyř kapitol. V první (*Disraeli před rokem 1868*) autorka seznamuje s prostředím, z něhož politik pocházel, rekapituluje průběh jeho mládí, první kroky na politické dráze, okolnosti jeho vstupu do parlamentu, počátek formování přátelského vztahu ke královně Viktorii a cestu ke druhé volební reformě v roce 1867. Největší přínos znamenají druhá (*Zahraniční politika Velké Británie do roku 1874*) a zejména třetí kapitola (*Disraeliho druhá vláda 1874–1880*). Ve druhé kapitole autorka prezentuje a hodnotí dva hlavní politické proudy, které v uvedené době ovlivňovaly a určovaly kurs zahraniční politiky viktoriánské Británie, jejichž vůdčími protagonisty byli konzervativec Disraeli a liberál Gladstone. Třetí kapitola je věnována vývoji za druhé Disraeliho vlády. Až na úvodní podkapitolu (*Vítězství ve volbách, domácí reformy*) je tato část celkem logicky a oprávněně zaměřena na prezentaci a

hodnocení hlavních problémů zahraniční politiky Velké Británie v tomto údobí, ať již šlo o britský ozbrojený zásah v Habeši, zajištění britské pozice nákupem akcií Společnosti Suezského průplavu od egyptského chedíva, přijetí titulu císařovny indické královnou Viktorií a především pro Británii mimořádně důležitou Východní otázku, v jejíž sféře došlo v letech 1875–1878 k závažné krizi, která vyvrcholila rusko-tureckou válkou a uzavřela se britským diplomatickým vítězstvím na Berlínském kongresu v roce 1878. V závěru této kapitoly autorka věnuje pozornost vývoji událostí na jihu Afriky a v Afghánistánu, kde se Británie s ohledem na své zájmy vojensky angažovala, aniž však v úplnosti dosáhla svých cílů. Tuto kapitolu doplňuje exposé hodnotící Disraeliho jako protagonistu imperiální politiky (*Disraeli jako prorok „nového imperialismu“*). V poslední, čtvrté kapitole (*Poslední léta. Disraeliho odkaz*), autorka rekapituluje důsledky volební prohry v roce 1880 pro konzervativní stranu i Disraeliho pozici v ní. V závěrečné části této kapitoly je pak zhodnocen význam a odkaz velkého státníka pro budoucnost.

Struktura předložené práce je dobře promyšlená a vyvážená. Jako přínosné pozitivum je možné klasifikovat skutečnost, že se autorka v žádném ohledu nezaměřila jednostranně na osobnost Disraeliho, naopak, pojednání o jeho aktivitách, krocích a rozhodnutích je vždy zasazeno do potřebného rámce širších souvislostí. Autorka vyšla z důkladného studia rozsáhlého množství vydaných pramenů, pokud jde o odbornou literaturu, neopomenula žádný z titulů, který má pro zkoumání tématu základní nebo alespoň zčásti podstatný význam. Z hlediska slovesného má text také velmi solidní úroveň. Autorka prokázala předloženým textem požadovanou schopnost samostatné odborné práce, pro vysokou kvalitu navrhuji uznat text jako práci rigorózní.

Předložená práce ve všech ohledech vyhovuje požadavkům kladeným na diplomní práci, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci stupněm v ý b o r n ý.

V Hostivici, 24. 8. 2013

prof. PhDr. Aleš Skřivan, CSc.